

บทที่ 3

การใช้คำ yě ในภาษาจีนกลาง

การศึกษาความหมายของคำ yě ในภาษาจีนกลางในบทที่ 2 ได้จำแนกความหมายคำ yě เป็นหลายความหมายแตกต่างกันไป แต่ยังไม่ได้กล่าวถึงการใช้คำ yě ที่ทำให้เกิดความหมายที่ต่างกันหลายความหมายนี้ ในบทนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกแนวคิดของ Mǎ Zhēn มาเป็นแนวคิดหลักในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้คำ yě เพราะเป็นแนวคิดที่อธิบายการใช้คำ yě ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย สำหรับการจำแนกลักษณะการใช้ Mǎ Zhēn ได้แบ่งวิธีใช้คำ yě ไว้เป็นสองประเภทใหญ่ๆคือ การใช้คำ yě แบบคำแท้ และการใช้แบบคำไม่แท้ Mǎ Zhēn (1982 : 283-289) วิเคราะห์การใช้ทั้งสองรูปแบบนี้และทำให้เห็นถึงความหมายที่เกิดขึ้นจากการใช้ คำ yě ในสองลักษณะนี้ว่ามีความหมายที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ก็จะกล่าวถึงการใช้คำ yě ตามลักษณะไวยากรณ์ไว้ในบทนี้ด้วย เพื่อให้ได้เข้าใจความหมายที่เกิดจากการใช้ทั้งสองลักษณะและการใช้ตามลักษณะไวยากรณ์ได้ละเอียดมากขึ้น ก่อนอื่นจะกล่าวถึงคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě ดังนี้

3.1 คุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě

馬真 Mǎ Zhēn (1982 : 283) ได้อธิบายเกี่ยวกับคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě ไว้ว่า คุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě ก็คือการแสดงถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันและแสดงความหมายอ่อนค้อม เช่น

1) 我是前年才來西藏工作，他也是前年才來西藏工作的。

Wǒ shì qiánnián cái lái Xīzàng gōngzuò , tā yě shì qiánnián cái lái Xīzàng gōngzuò de .

ฉันเพิ่งมาทำงานที่ทิเบตเมื่อสองปีที่แล้ว เขาก็เพิ่งมาทำงานที่ทิเบตเมื่อสองปีที่แล้ว

2) 你今年二十啦！我今年也二十啦！我們倆同歲。

Nǐ jīnnián èrshí la! Wǒ jīnnián yě èrshí la! Wǒmen liǎ tóng suì.

ปีนี้เธออายุยี่สิบปีละ ปีนี้ฉันก็อายุยี่สิบปีละ เราสองคนอายุเท่ากัน

3) 我們也划船，也游泳。

Wǒmen yě huáchuán , yě yóuyǒng.

พวกเราพายเรือด้วย ว่าขำด้วย

4) 風停了，浪也小了。

Fēng tíng le , làng yě xiǎo le .

ลมหยุดแล้ว คลื่นก็สงบลงแล้ว

5) 地掃了，玻璃也擦了。

Dì sǎo le , bōli yě chā le

พื้นกวาดแล้ว กระจกก็เช็ดแล้ว

จากตัวอย่างประโยคที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ในประโยคที่หนึ่ง และประโยคที่สองนั้น ส่วนของภาคแสดงของประโยคหน้าและประโยคหลังค้างแสดงถึงสองเรื่องราวหรือสถานการณ์เหมือนกัน สำหรับในประโยคที่สาม ส่วนของภาคแสดงคือ ทั้ง ว่าขำ และพายเรือ ถึงแม้จะไม่ใช้กริยาหรือการกระทำที่เหมือนกันทีเดียว แต่เมื่อวิเคราะห์โดยรวมจากคุณสมบัติของคำ yě แล้ว จะเห็นว่า คำ yě ที่ปรากฏในประโยค เป็นตัวเชื่อมโยงให้การกระทำทั้งสองเป็นประเภทเดียวกัน ส่วนตัวอย่างที่สี่นั้นแม้จะมีภาคแสดงแตกต่างกัน แต่ทั้งสองส่วน คือ ทั้งลมหยุด และคลื่นสงบลง ก็ถือว่าเป็นลักษณะของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และมีความสัมพันธ์กันสำหรับตัวอย่างที่ห้า นั้น การเช็ดกระจก และกวาดพื้น ถึงแม้จะเป็นการกระทำที่ต่างกัน แต่โดยคุณสมบัติของคำ yě โดยรวมแล้ว ก็ถือว่าเป็นประเภทของการทำความสะอาดเหมือนกัน จากตัวอย่างที่ขมมากล่าวทั้งห้าประโยคข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě ที่ปรากฏในประโยคสามารถนำเอาสิ่งที่แตกต่างกันมาเชื่อมโยงให้เป็นประเภทเดียวกันได้ นอกจากนี้คำ yě ยังมีคุณสมบัติพื้นฐานอีกคุณสมบัติหนึ่งคือการแสดงถึงน้ำเสียงอ้อมค้อม เช่น

一請就到，也算難得。

Yī qǐng jiù dào , yě suàn nán dé .

ทันทีที่เชิญก็มา ก็นับว่าหาได้ยากจริงๆ (แบบนี้)

生活困難點也不算什麼。

Shēnghuó kùnnán diǎn yě bù suàn shénme.

ชีวิตลำบากหน่อย ก็ไม่เป็นไรนี่นา

การใช้คำ $y\check{c}$ ในการแสดงน้ำเสียงอ้อมค้อมนี้ เมื่อในประโยคมีคำ $y\check{c}$ จะทำให้น้ำเสียงของผู้พูด อ่อนลง นุ่มนวล น่าฟังมากขึ้น ทำให้การสื่อสารเป็นไปในทางบวกมากกว่าการที่ไม่ใช้คำ $y\check{c}$ คุณสมบัติพื้นฐานของคำ $y\check{c}$ ที่กล่าวมาคือแสดงถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน และแสดงน้ำเสียงอ้อมค้อมนี้ เป็นคุณสมบัตินี้เกิดขึ้นจากตัวคำ $y\check{c}$ เองบางครั้งเมื่อคำ $y\check{c}$ แสดงความหมายอื่น ก็ยังคงมีคุณสมบัตินี้พื้นฐานเหล่านี้แฝงอยู่เสมอ ซึ่งคุณสมบัตินี้ก็จะสอดคล้องกับลักษณะการใช้ คำ $y\check{c}$ ทั้งสองลักษณะ คือ การใช้แบบคำแท้ และคำไม่แท้ ดังที่จะกล่าวต่อไป

3.1 การใช้คำ $y\check{c}$ แบบคำแท้และคำไม่แท้

3.2.1 การใช้ คำ $y\check{c}$ แบบคำแท้

การใช้คำ $y\check{c}$ แบบคำแท้ คือการใช้คำ $y\check{c}$ ปรากฏในประโยคโดยลำพัง แล้วแสดงความหมายคู่ขนานถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันและแสดงความหมายอ้อมค้อม ตามคุณสมบัตินี้พื้นฐานที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในการแสดงความหมายคู่ขนานจะมีโครงสร้างประโยคดังนี้ คือ

โครงสร้างแบบ ก $X W , Y y\check{c} W^3$

โครงสร้างแบบ ข $X W_1 , X y\check{c} W_1^4$

โครงสร้างแบบ ค $X W_1 , Y y\check{c} W_2$

โครงสร้างแบบ ก ภาคประธานต่างกัน

คำ $y\check{c}$ ที่ปรากฏจะเป็นตัวเน้นภาคแสดง (W) ของประโยคหน้า และภาคแสดงของประโยคหลัง (W) โดยที่คำ $y\check{c}$ จะเป็นตัวสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ประธานของประโยคหน้า (X) และประธานของประโยคหลัง (Y) ให้มีความหมายคู่ขนานกัน ซึ่งในที่นี้ภาคแสดง (W) อาจจะเป็น

³X หมายถึง ประธานของประโยคหน้าหรือประธานของประโยคหลัง

Y หมายถึง ประธานของประโยคหลัง

W หมายถึง กริยา สถานการณ์ หรือคุณสมบัติต่างๆ

⁴W₁ หมายถึง กริยา สถานการณ์ หรือคุณสมบัตินี้ต่างกัน ในประโยคหน้า

W₂ หมายถึง กริยา สถานการณ์ หรือคุณสมบัตินี้ต่างกัน ในประโยค

ลักษณะของการกระทำคุณสมบัติ หรือสถานการณ์ต่างๆก็ได้ โครงสร้างแบบ ก มีโครงสร้างรูปประโยคดังนี้

X W , Y yě W

ตัวอย่าง

他看了，我也看了。

Tā kàn le ,wǒ yě kàn le .

เขาดูแล้ว ฉันก็ดูแล้ว

他挨批評了，我也挨批評了。

Tā āi pīpíng le, wǒ yě āi pīpíng le.

เขาถูกวิจารณ์ ฉันก็ถูกวิจารณ์

他做的不實用，你做的也不實用。

Ta zuò de bù shíyòng , nǐ zuò de yě bù shíyòng.

ที่เขาทำไม่มึประโยชน์ ที่คุณทำก็ไม่มึประโยชน์เช่นกัน

ในโครงสร้างแบบ ก คำ yě ที่ปรากฏนั้นจะเป็นตัวเน้นส่วนภาคแสดงของประโยคหน้า และประโยคหลังให้เกิดความหมายคู่ขนานกัน โดยที่มีผู้กระทำต่างกัน ดังตัวอย่างที่ยกมากล่าวทั้งสามประโยค จะเห็นว่าการใช้คำ yě ในที่นี้คือ การที่คำ yě ทำหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์ของ(X) และ(Y) ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นประเภทเดียวกัน แล้วทำให้เกิดความหมายคู่ขนานกัน โครงสร้างแบบ ก นี้บางครั้งสามารถแสดงความหมายแบบสมมุติได้ เมื่อมีบริบทที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย เช่น

“你敢去嗎？” 你去，我也去。

“Nǐ gǎn qù ma ?” Nǐ qù ,wǒ yě qù .

“คุณกล้าไปไหม” ถ้าคุณไป ฉันก็ไป

ซึ่งจะมีความหมายเท่ากับว่า ถ้าหากคุณกล้าไป ฉันก็กล้าไปเหมือนคุณ นอกจากนี้ Mǎ Zhēn (1982:288-289) ได้กล่าวเสริมว่าคำ yě ที่ใช้ในการแสดงความหมายคู่ขนานนั้นส่วนท้ายของภาคแสดง(W) จะต้องมีคำ le เป็นคำลงท้าย เพราะถ้าไม่มีคำ le เป็นคำลงท้ายประโยค อาจจะทำให้เกิดความหมายได้สองนัย ซึ่งสามารถเปรียบจากประโยคสองกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1

她去上海了，
Tā qù Shànghǎi le ,
เขาไปเซี่ยงไฮ้แล้ว

我也去上海了。
wǒ yě qù Shànghǎi le .
ฉันก็ไปเซี่ยงไฮ้แล้ว

กลุ่มที่ 2

她去上海，
Tā qù Shànghǎi ,
เขาไปเซี่ยงไฮ้

我也去上海。
wǒ yě qù Shànghǎi .
ฉันก็ไปเซี่ยงไฮ้

จากการเปรียบเทียบประโยคในกลุ่มที่ 1 ท้ายประโยคมีคำ le ปรากฏอยู่จะแสดงความหมายคู่ขนานได้เพียงความหมายเดียว สำหรับกลุ่มที่ 2 ท้ายประโยคไม่มีคำ le ทำให้เกิดความหมายได้สองนัยคือ แสดงได้ทั้งความหมายคู่ขนานหรือ แสดงความหมายแบบสมมุติก็ได้ ดังนั้นการใช้คำแบบคำแท้ที่ต้องการแสดงความหมายคู่ขนานเพียงนัยเดียวนั้น ในส่วนท้ายประโยคจะต้องมีคำ le เป็นคำลงท้ายเสมอ

โครงสร้างแบบ ข ภาคประธานเหมือนกัน แต่ภาคแสดงต่างกัน

คำ yě ที่ปรากฏจะทำหน้าที่เน้นภาคประธานของทั้งสองประโยค (X) ให้ภาคแสดง W₁ และ W₂ เป็นประเภทเดียวกัน ตามคุณสมบัติพื้นฐานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และในกรณีนี้สามารถละประธานของประโยคหลังได้ โดยที่โครงสร้างแบบ ข นี้ จะเป็นแบบประโยคคู่ขนานเชิงซ้อน มีโครงสร้างประโยคดังนี้

X W₁ , X yě W₂ หรือ

X W₁ , (X) yě W₂

ตัวอย่าง

他搞文藝批評，（他）也搞文藝創作。。

Tā gǎo wényì pīpíng, (tā) yě gǎo wényì chuàngzuò .

เขาทำเกี่ยวกับงานด้านศิลปวรรณคดีวิจารณ์ และ(เขา)ก็ทำงานด้านการสร้างผลงานวรรณกรรมด้วย

他很喜歡打排球，（他）也很喜歡踢足球。

Tā hěn xǐhuān dǎ páiqiú, (tā) yě hěn xǐhuān tí zúqiú.

เขาชอบเล่นวอลเลย์บอลมาก และ(เขา) ก็ชอบเล่นฟุตบอลมาก

โครงสร้างแบบ ค ภาคประธานประโยคหน้าและประโยคหลังต่างกัน ภาคแสดงของทั้งสองประโยคก็ต่างกัน มีโครงสร้างดังนี้

X W₁ , Y yě W₂

ตัวอย่าง

風停了，浪也小了。

Fēng tíng le, làng yě xiǎo le .

ลมหยุดแล้ว คลื่นก็เล็กลงแล้ว

假期我去廣州了，他也去桂林了。

Jiàqī wǒ qù Guǎngzhōu le, tā yě qù Guìlín le .

ปิดเทอมนี้ฉันไปกว้างโจวมาแล้ว เขาก็ไปกุ้ยหลินมาแล้ว

ในโครงสร้างแบบ ค นี้คำ yě ที่ปรากฏจะทำหน้าที่เน้นภาคประธาน (X) และภาคแสดง (W₁) ของประโยคหน้ากับภาคประธาน (Y) และภาคแสดง (W₂) ของประโยคหลัง ให้เป็นประเภทเดียวกัน และทำให้เกิดความหมายคู่ขนาน

การใช้คำ yě แบบคำแท้หรือการใช้โดยลำพัง ดังโครงสร้างทั้งสามรูปแบบที่กล่าวมานั้น คำ yě จะเป็นตัวที่เชื่อมโยงให้สองเรื่องราว มีความเป็นประเภทเดียวกัน ทำให้เกิดความหมายคู่ขนาน แต่การใช้คำ yě แบบคำแท้ใน ส่วนประกอบของประโยค จะต้องมิตั้งแต่สองรายการขึ้นไป ซึ่ง คำ yě นั้นสามารถปรากฏได้ทั้งในประโยคหน้าและประโยคหลัง แต่ถ้าหากมีการปรากฏคำ yě เพียงคำเดียว คำ yě ที่ปรากฏนั้นจะต้องปรากฏในประโยคหลังเท่านั้น ไม่สามารถปรากฏในประโยคหน้าเป็นอันขาด

การใช้คำ yě แบบคำแท้ในโครงสร้างที่มีคำ yě ปรากฏในประโยค และแสดงความหมายคู่ขนานนี้ มีผู้ที่เข้าใจว่าคำ yě เป็นตัวเน้นสองเรื่องราวให้คู่ขนานกัน แต่ Mǎ Zhēn มีความเห็นว่าการเข้าใจเช่นนั้นไม่ถูกต้อง เพราะคำ yě ที่ปรากฏเป็นการแสดงความหมายถึงสิ่งที่ เป็นประเภท

เดียวกัน ตามคุณสมบัติพื้นฐานในตัวที่มีอยู่แล้ว ซึ่งสามารถเปรียบเทียบให้เห็นได้จากสองประโยค ดังนี้คือ

ก. 他吃了一個蘋果，我吃了一個蘋果。

Tā chī le yí gè píngguǒ , wǒ chī le yí gè píngguǒ.

เขาทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูก ฉันทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูก

ข. 他吃了一個蘋果，我也吃了一個蘋果。

Tā chī le yí gè píngguǒ , wǒ yě chī le yí gè píngguǒ.

เขาทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูก ฉันก็ทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูกเช่นกัน

ประโยค ก และ ข ต่างเป็นประโยคคู่ขนาน ประโยค ก มีความหมายว่า “ เขาทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูก และฉันทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูก ” ในประโยค ข มีความหมายว่า “ เขาทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูก ฉันก็ทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูกเช่นกัน ” ซึ่งในประโยค ข มีคำ yě ปรากฏ แต่ประโยค ก ไม่มีคำ yě ปรากฏ ดังนั้นจึงมีข้อแตกต่างในด้านความหมายของทั้งสองประโยคนี้นี้ว่า ประโยค ข ผู้พูดต้องการสื่อความหมาย “ ฉันทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูก เขาก็ทานแอปเปิ้ลหนึ่งลูกเช่นกัน ” เน้นย้ำให้มีความหมายเป็นประเภทเดียวกัน แต่ในประโยค ก นั้นผู้พูดไม่ได้ต้องการเน้นให้มีความหมายเป็นประเภทเดียวกัน แต่กล่าวเฉพาะว่าเป็นลักษณะของการกินเท่านั้น ซึ่งการสื่อความหมายใน ก นี้สามารถมองเป็นความหมายคู่ขนานก็ได้ ในประโยคนี้นี้ถึงไม่มีคำ yě ก็ยังสามารถแสดงความหมายคู่ขนานได้ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ไม่ใช่คำ yě ที่แสดงความหมายคู่ขนาน แต่คำ yě จะเน้นความหมายที่เป็นประเภทเดียวกันซึ่งเกิดจากคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě เอง แต่ถ้าหากว่าไม่ต้องการเน้นย้ำให้มีความหมายเป็นประเภทเดียวกัน ในประโยคก็ไม่จำเป็นต้องใช้คำ yě เช่น

他是教員，我是學生。

Tā shì jiàoyuán , wǒ shì xuésheng.

เขาเป็นอาจารย์ ฉันเป็นนักเรียน

你們倆去哪兒？“ 他去上海，我去哈爾濱。”

Nǐmen liǎ qù nǎr ? “ Tā qù Shànghǎi , wǒ qù Hā'ěrbīn.”

พวกคุณสองคนจะไปที่ไหนกัน “ เขาไปเซี่ยงไฮ้ ฉันไปฮาร์บิน ”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าในบางบริบท ในประโยคไม่ต้องการสื่อความหมายเน้นถึงความหมายเป็นประเภทเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องใช้คำ yě แต่ในขณะเดียวกันในอีกบริบทหนึ่งที่ต้องการสื่อความ

หมายเน้นย้ำให้มีความเป็นประเภทเดียวกัน ถึงแม้จะเป็นส่วนที่มีความแตกต่างกันทั้งหมดก็สามารถใช้คำ yě ในการเน้นย้ำได้ แต่ต้องมีบริบทที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น

假期你們倆不到哪兒去吧？“不，他去上海，我也去哈爾濱。”

Jiàqī nǐmēn liǎ bù dào nǎr qù ba ? “Bù , tā qù Shànghǎi , wǒ yě qù Hā'ěrbīn .”

ปิดเทอมนี้พวกคุณไม่ไปที่ไหนใช่ไหม “ไม่หรอก เขาไปเซี่ยงไฮ้ ฉันก็ไปฮาร์บิน”

他是教員，我也是教員。

Tā shì jiàoyuán , wǒ yě shì jiàoyuán .

เขาเป็นอาจารย์ ฉันก็เป็นอาจารย์

ในตัวอย่างแรกนั้นจะเห็นว่า ในช่วงปิดเทอมจะไปเที่ยวต่างจังหวัด ซึ่งความหมายของประโยคต้องการเน้นว่า เขา กับ ฉัน ไปเที่ยวเหมือนกัน ถึงแม้ว่าสถานที่จะต่างกันก็ตาม ในประโยคนี้จะต้องมีบริบทที่เกี่ยวข้อง ถึงจะใช้คำ yě ได้ ในประโยคที่สองก็เน้นอาชีพว่า เขา กับ ฉัน มีอาชีพเหมือนกัน

การใช้คำ yě แบบคำเท่านั้น สามารถแสดงความหมายคู่ขนานดังที่ได้กล่าวมาแล้ว อย่างไรก็ตามก็ตามในการวิเคราะห์ของ Mǎ Zhēn เขามีความเห็นว่าการแสดงความหมายคู่ขนานนี้เป็นผลที่เกิดจากคุณสมบัติของ คำ yě ที่ทำหน้าที่เพียงเน้นสองเรื่องราวให้เป็นประเภทเดียวกัน แล้วจึงทำให้เกิดความหมายคู่ขนาน นอกจากนี้การใช้คำ yě แบบคำเต็มนี้สามารถแสดงความหมายได้อีกหนึ่งความหมายคือแสดงความหมายอ้อมค้อม ซึ่งเป็นไปตามคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างประโยคดังนี้

กลุ่มที่ 1

你太不客氣了。

Nǐ tài bù kèqì le .

คุณไม่เกรงใจเลยนะ

你太不懂事了。

Nǐ tài bù dǒng shì le .

คุณไม่ประสีประสาอะไรเลยนะ

กลุ่มที่ 2

你也太不客氣了。

Nǐ yě tài bù kèqì le .

คุณก็ไม่เกรงใจเลยนะ

你也太不懂事了。

Nǐ yě tài bù dǒng shì le .

คุณก็ไม่ประสีประสาอะไรเลยนะ

จากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่ากลุ่มที่ 2 ที่มีคำ yě ปรากฏนั้น ภาษาที่สื่อออกมานั้นจะทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกกรุ่นหู ฟังดูน่าฟังยิ่งขึ้น เพราะคำ yě ในที่นี้จะเป็นคำที่ทำให้เกิดความหมาย อ้อมค้อม ซึ่งนอกจากจะสัมพันธ์กับคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě โดยตรงแล้วยังสามารถแสดงความหมายจำใจจำยอม และแสดงความหมายคำหาญได้อีกด้วย เช่น

音量也就這樣了。

Yīnliàng yě jiù zhèyàng le .

ระดับเสียงก็ไต่เท่านั้นแหละ

這事兒也只好由他了。

Zhè shìr yě zhǐhǎo yóu tā le .

เรื่องนี้ก็ คงต้องตามใจเขาแล้วละ

การใช้คำ yě แบบคำแท้ที่กล่าวมานั้นคือการใช้คำ yě ในประโยคเพียงลำพัง ซึ่งแสดงความหมายที่สัมพันธ์กับคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě ดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น

3.2.2 การใช้คำ yě แบบคำไม่แท้

การใช้คำ yě แบบคำไม่แท้ หรือการใช้คำ yě ร่วมกับคำอื่น ก็คือการใช้คำ yě ไปปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอื่น แล้วทำให้เกิดความหมายใหม่ได้หลายๆความหมาย ตามโครงสร้างนั้นๆ ซึ่งคำ yě ที่ปรากฏร่วมอยู่ด้วยนั้น อาจจะไม่ใช่วลีที่แสดงความหมายโดยตรง การใช้คำ yě แบบคำไม่แท้ ในภาษาจีนกลางมีการกำหนดโครงสร้างซึ่งเมื่อคำ yě ปรากฏร่วมแล้วจะมีความหมายต่างๆ ดังนี้ Mǎ Zhēn (1982:285-292) คือ

3.2.2.1 แสดงความหมายขัดแย้ง

โครงสร้างที่คำ yě มักปรากฏร่วมแล้ว ทำให้เกิดความหมายขัดแย้ง คือ

雖然 / 儘管...也...

Suīrán / jǐnguǎn ...yě...

(ถึง) แม้ว่า...ก็...

ตัวอย่าง

他雖然不及格也被錄取了..

Tā suīrán bù jígé yě bèi lùqǔ le .

แม้ว่าเขาจะสอบไม่ผ่าน ก็ถูกรับเข้าไปแล้ว

儘管下雨，他也要來。

Jǐnguǎn xià yǔ, tā yě yào lái .

ถึงแม้ว่าฝนตก เขาก็จะมา

จากตัวอย่างทั้งสองจะเห็นว่า การใช้คำเชื่อม “雖然 / 儘管/ suīrán / jǐnguǎn ถึงแม้ว่า” ร่วมกับคำ yě นี้ถือว่าเป็นการให้ความหมายโดยโครงสร้าง ไม่ใช่คำ yě เพียงลำพังที่ทำให้เกิดความหมายขัดแย้งนี้ ในตัวอย่างประโยคแรก การสอบไม่ผ่านกับการรับเข้านั้น ถือว่าเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกันอยู่แล้ว มีผู้เข้าใจว่า คำ yě ที่ปรากฏในประโยคนี้เป็นตัวที่ทำให้เกิดความหมายขัดแย้ง แต่ Mǎ Zhēn (1982:289) ได้ให้คำอธิบายเพิ่มเติมว่าคำ yě ที่ปรากฏในประโยค มีคุณสมบัติพื้นฐานของตัวเองที่แสดงถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันอยู่แล้ว ซึ่งสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันนี้เป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันซึ่งมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกันและสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันซึ่งมีคุณสมบัติที่ไม่สอดคล้องกัน คิงตัวอย่างประโยคที่นำมาเปรียบเทียบให้เห็น คิงนี้

只要及格，八十分的能錄取，六十分的也能錄取。

Zhǐyào jígé , bāshí fēn de néng lùqǔ , liùshí fēn de yě néng lùqǔ .

ขอเพียงแค่สอบผ่าน ที่ได้แปดสิบกคะแนนนั้นสามารถรับเข้าได้ ที่ได้หกสิบกคะแนนนั้นก็สามารถรับเข้าได้

及格的錄取了，不及格的也錄取了。

Jígé de lùqǔ le , bù jígé de yě lùqǔ le .

ที่สอบผ่านนั้นรับแล้ว ที่สอบไม่ผ่านก็รับแล้ว

จากตัวอย่างประโยคทั้งสองจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันตัวอย่างแรกคำ yě ที่ปรากฏจะแสดงความหมายถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน มีคุณสมบัติสอดคล้องกัน คือเพียงแค่สอบผ่านก็รับหมด ไม่ว่าจะกี่คะแนนก็ตามที่รับทั้งนั้น ในประโยคนี้คุณสมบัติที่เหมือนกันก็คือการสอบผ่าน ส่วนตัวอย่างที่สองนั้นคำ yě แสดงความหมายประเภทเดียวกัน แต่มีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกัน ซึ่งสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันนั้นคือรับทั้งคู่คือทั้งสอบผ่าน และสอบไม่ผ่าน ส่วนการสอบผ่านและไม่ผ่านนั้นเป็นคุณสมบัติที่ไม่สอดคล้องกัน จากตัวอย่างที่ได้กล่าวมานั้นจะเห็นว่าการศึกษาความหมายคำ yě จะต้องดูความหมายทั้งโครงสร้าง ไม่ใช่ที่คำ yě เพียงคำเดียว

3.2.2.2 แสดงความหมายแบบส่งต่อความสัมพันธ์

โครงสร้างที่คำ yě มักปรากฏร่วมแล้วแสดงความหมายแบบส่งต่อความสัมพันธ์ คือ

不僅 / 不但...也 ...

Bùjǐn / bùdàn ... yě ...

ไม่เพียงแต่ ... ก็ ....

ตัวอย่าง

日語不僅我不會，他也同樣不會。

Rìyǔ bùjǐn wǒ bú huì , tā yě tóngyàng bù huì .

ภาษาญี่ปุ่นไม่เพียงแต่ฉันจะพูดไม่เป็น เขาก็พูดไม่เป็นเหมือนกัน

這個玩藝不但我沒見過，我媽媽也沒見過。

Zhè gè wányì bùdàn wǒ méi jiànguò , wǒ māma yě méi jiànguò .

ของเล่นชิ้นนี้ไม่เพียงแต่ฉันจะไม่เคยเห็น คุณแม่ฉันก็ไม่เคยเห็นด้วย

ในตัวอย่างประโยคทั้งสองนี้ โครงสร้างของประโยคที่คำ yě ปรากฏร่วมด้วยนั้น เป็นตัวแสดงความหมายแบบส่งต่อความสัมพันธ์ ความหมายนี้เกิดจากโครงสร้างอย่างชัดเจน แต่ก็มีผู้ซึ่งเข้าใจว่าเฉพาะคำ yě ที่ปรากฏในประโยคเท่านั้นที่เป็นตัวแสดงความหมายโดยตรง Mǎ Zhēn (1982:286) ได้กล่าวว่าความคิดเห็นนี้ยังไม่ถูกต้อง เพราะถ้าคิดคำว่า “ 不僅 bùjǐn ไม่เพียงแต่ ” ในประโยคตัวอย่างออกเป็น

日語我不會，他也同樣不會。

Rìyǔ wǒ bùhuì , tā yě tóngyàng bùhuì .

ภาษาญี่ปุ่นฉันพูดไม่เป็น เขาก็ไม่เป็นเหมือนกัน

จะเห็นว่าความหมายก็จะเปลี่ยนไป คำ yě เมื่อปรากฏโดยลำพัง (แบบคำแท้) ก็จะเป็นความหมายแบบคู่ขนาน ที่ได้กล่าวมาข้างต้นในเรื่องการใช้คำ yě แบบคำแท้ เพราะฉะนั้นในการพิจารณาความหมายของคำ yě แบบคำไม่แท้จะต้องพิจารณาจากคำเชื่อมอื่นที่คำ yě ปรากฏร่วมด้วยดังที่ได้กล่าวมา และเป็นความหมายที่เกิดโดยโครงสร้างร่วมในประโยคนั้นๆ

3.2.2.3 แสดงความหมายแบบสมมุติ

โครงสร้างที่คำ yě มักปรากฏร่วมแล้วแสดงความหมายแบบสมมุติคือ

即使 / 就是...也...

Jǐshǐ / jiùshì ... yě...

แม้ว่า / ถึงแม้ว่า...ก็ ...

ตัวอย่าง

即使在十里外，也能看見那覆蓋著白雪的富士山。

Jǐshǐ zài shílí wài , yě néng kànjiàn nà fùgàizhe bái xuě de Fúshì Shān .

แม้ว่าอยู่ไกลสิบลิ ก็สามารมองเห็นภูเขาฟูจิ ที่ปกคลุมด้วยหิมะสีขาวนั้นได้

就是下雨，也要堅持鍛煉。

Jiùshì xià yǔ , yě yào jiānchí duànliàn .

ถึงแม้ฝนตก ก็ ต้องไปออกกำลังกายให้ได้

ตามโครงสร้างที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการแสดงความหมายสมมุติ ตัวบ่งบอกที่ทำให้เกิดความหมายแบบสมมุตินี้ก็คือโครงสร้าง 即使 / 就是...也...jǐshǐ / jiùshì ... yě... แต่ก็มีผู้เข้าใจว่าคำ yě คือตัวแสดงความหมายสมมุติโดยตรง ซึ่งโดยแท้จริงแล้ว คำ yě ที่ปรากฏนั้นจะต้องอยู่ในรูปของโครงสร้างร่วม จึงจะทำให้เกิดความหมายสมมุติขึ้น

3.2.2.4 แสดงความหมายแบบเงื่อนไข

โครงสร้างที่คำ yě มักปรากฏร่วมแล้วแสดงความหมายแบบเงื่อนไข คือ

無論 / 不論 / 不管... 也...

Wúlùn / búlùn / bùguǎn ...yě...

ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม / ไม่ว่าจะ ... ก็...

ตัวอย่าง

無論什麼天氣，他也會去。

Wúlùn shénme tiānqì , tā yě huì qù .

ไม่ว่าอากาศจะเป็นอย่างไร เขาก็จะไป

不管怎麼說，他也不聽

bùguǎn zěnmē shuō , tā yě bù tīng .

ไม่ว่าจะพูดอย่างไร เขาก็ไม่ฟัง

ในการแสดงความหมายที่เป็นเงื่อนไขนี้ จะเป็นการเน้นสภาพต่างๆว่า จะต้องเป็นเช่นนี้หรือไม่ก็ต้องเป็นเช่นนั้น ซึ่งในการแสดงความหมายที่เป็นเงื่อนไขนี้ ก็มีคนจำนวนไม่น้อยที่เข้าใจว่า คำ *yě* ที่ปรากฏในประโยคคือตัวที่ทำให้เกิดความหมายที่เป็นเงื่อนไขโดยตรง แต่โดยที่จริงแล้วความหมายแบบเงื่อนไขในที่นี้เกิดจากโครงสร้างคู่ที่คำ *yě* ไปปรากฏร่วมนั่นเอง การแสดงความหมายแบบเงื่อนไขนี้ คือการสร้างเงื่อนไขว่า ไม่ว่าเหตุการณ์จะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่ผลลัพธ์ที่ได้ก็ยังคงเหมือนเดิม เช่นในตัวอย่างแรกแสดงเงื่อนไข คือ ไม่ว่าอากาศจะดี หรือ ไม่ดี ผลลัพธ์ก็เหมือนกันคือ เขาก็จะไป ในประโยคที่สองก็มีลักษณะคล้ายกันคือ ไม่ว่าจะพูดมากหรือพูดน้อย ผลลัพธ์ก็คือ เขาก็ไม่ฟังเหมือนกัน คำ *yě* ไม่ใช่ตัวที่ทำให้เกิดความหมายที่เป็นเงื่อนไขโดยตรงเพียงลำพัง แต่เป็นความหมายซึ่งเกิดจาก คำ *yě* ที่ปรากฏร่วมกับคำสัณฐานอื่นที่เป็นโครงสร้างร่วมดังที่กล่าวมาข้างต้น

3.2.2.5 แสดงความหมายเน้นย้ำ

โครงสร้างที่คำ *yě* มักปรากฏร่วมแล้ว ทำให้เกิดความหมายเน้นย้ำ มีสี่โครงสร้างดังนี้

ก. 連 .....也...

Lián ... yě...

แม้แต่...ก็...

ตัวอย่าง

連他也來了

Lián tā yě lái le.

แม้แต่เขาก็มาแล้ว

連飯也忘了吃。

Lián fàn yě wàng le chī .

แม้แต่ข้าวก็ลืมรับประทาน

การใช้โครงสร้าง “連...也... lián ... yě...” แสดงความหมายเน้นย้ำนี้ จะเน้นสภาพของการกระทำที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น และคำนามที่ปรากฏระหว่างคำ *lián* และ *yě* ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการเน้นย้ำนั้นจะต้องอ่านออกเสียงหนัก เพื่อให้เกิดความหมายการเน้นย้ำมากขึ้น มีผู้ที่วิจัยเฉพาะโครงสร้าง “連...也... lián ... yě...” นี้อยู่หลายท่านเหมือนกัน เช่น Shěn Kāimù (1983:205) ที่ได้วิเคราะห์เฉพาะโครงสร้างนี้และกล่าวว่า โครงสร้างนี้เป็นตัวที่ทำให้เกิด

ความหมายเน้นย้ำได้อย่างชัดเจน นักวิจัยอีกท่านหนึ่ง คือ (崔希亮 Cui Xiliang, 1990: 98-99) ที่มีความเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างที่กล่าวมาแตกต่างจากนักวิชาการทางภาษาศาสตร์ท่านอื่นว่าในโครงสร้าง “連... 也... lián ... yě...” นี้ นอกจากจะแสดงความหมายเน้นย้ำแล้ว ยังสามารถแสดงความหมายอย่างอื่นได้อีกคือ แสดงความหมายส่งต่อความสัมพันธ์ แสดงความหมายการเปรียบเทียบ แสดงความหมายขกข่องชมเชย และแสดงความหมายเชื่อมโยง ซึ่งก็ถือว่าเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่สามารถระบอความหมายของคำ yě จากการใช้ในโครงสร้างนี้ให้มีความแตกต่างออกไปจากแนวคิดของนักวิชาการทางภาษาศาสตร์ท่านอื่น โครงสร้างนี้ตามหลักการของMǎ Zhēn แล้วนั้น ถ้าหากไม่มีคำ連 lián ปรากฏร่วมอยู่กับคำ也 yě ก็จะไม่มีความหมายของการเน้นย้ำเกิดขึ้น

ข. V + 也 + V + (可能補語否定式)

V + yě + V + (kěnéng bǔyǔ fǒudìngshì)

คำกริยา + yě + คำกริยา+ (หน่วยเสริมกริยาบอกความเป็นได้หรือไม่ได้ในรูปปฏิเสธ)

ตัวอย่าง

(即使) 洗 也 洗 不 幹 淨。

(Jíshǐ) Xǐ yě xǐ bù gānjìng.

(แม้จะ) ซัก ก็ ซัก ไม่ สะอาด

(連) 跑 也 跑 不 動。

(Lián) Pǎo yě pǎo bù dòng.

(แม้แต่) วิ่ง ก็ วิ่ง ไม่ ไหว

ตัวอย่างประโยคที่แสดงความหมายเน้นย้ำข้างต้นนี้ในบางครั้งสามารถเติมคำว่า “即使 jíshǐ ” หรือ “連 lián ” ข้างหน้ากริยาตัวแรกได้ ในกรณีที่เติมคำ jíshǐ จะทำให้เกิดความหมายได้อีกหนึ่งความหมายคือ ความหมายสมมุติคั้งที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 3.3.2.3 คำ yě ที่ปรากฏในประโยคโครงสร้าง ข. นี้จะแสดงความหมายเน้นย้ำ ในการแสดงความหมายเน้นย้ำนี้ จะเน้นถึงสภาพของกริยาที่ไม่สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ และในการแสดงความหมายเน้นย้ำนี้ไม่สามารถละคำ yě ได้

ก. “一 + 也 + 不 / 沒有 ... ”

“ Yī + yě + bù / méiyǒu... ”

“ จำนวนตัวเลขหนึ่ง + yě + ไม่ / ไม่ได้...”

ตัวอย่าง

(連) 一口酒也不喝。

(Lián) Yī kǒu jiǔ yě bù hē .

(แม้แต่) เหล้าจิบหนึ่ง ก็ไม่ดื่ม

(連) 一個人也沒有來。

(Lián) Yī gè rén yě méiyǒu lái .

(แม้แต่) คนเดียวก็ไม่มา

ในโครงสร้างนี้สามารถเติมคำเชื่อม “即使 jìshǐ ” และ “連 lián ” ได้เช่นกัน แต่เมื่อเติมคำเชื่อมเหล่านี้ลงไป ก็จะทำให้เกิดความหมายที่เป็นเงื่อนไข การแสดงความหมายเน้นย้ำในที่นี้ คือการเน้นสภาพของเหตุการณ์ว่า ไม่มีทางเป็นไปได้อย่างนั้นแน่นอน เช่น แม้แต่เหล้าจิบหนึ่งก็ไม่ดื่ม แม้แต่น้อยชนิดก็ยังไม่ดื่ม ดังนั้นคงไม่มีทางที่จะดื่มเหล้าได้ และในประโยคที่สองก็เช่นกัน แม้แต่คนคนเดียวยังไม่มา คงเป็นไปได้ที่จะมีคนอื่นมาอีก

ง. 疑問代詞 + 也 ...⁵

Yíwèn dàicí + yě ...

คำสรรพนามแสดงคำถาม + yě...

誰也不說話。

Shéi yě bù shuō huà .

ใครๆก็ไม่กล้าพูด

⁵ ในโครงสร้าง 疑問代詞 + 也 ... Yíwèn dàicí + yě ... หรือโครงสร้างอื่น ๆ ในบางบริบทสามารถใช้คำ 都 dōu แทนคำ 也 yě ได้ ซึ่งความหมายทางไวยากรณ์ก็ไม่ต่างกันมาก เช่น 誰也不知道。 Shéi yě bù zhīdào .ใครๆก็ไม่ทราบ กับ 誰都不知道。 Shéi dōu bù zhīdào. ใครๆก็ไม่ทราบทั้งนั้น ในกรณีเช่นนี้การใช้ คำ yě จะแสดงความหมายถึงสิ่งที่ เป็นประเภทเดียวกัน ส่วน dōu จะแสดงความหมายในเชิงสรุป 總括 zǒngkuò มากกว่าการใช้คำ yě

什麼也不吃。
Shénme yě bù chī.
อะไรๆ ก็ไม่กิน

จากตัวอย่างประโยคข้างต้นจะเห็นได้ว่า หลังคำ yě เป็นกริยารูปปฏิเสธเป็นส่วนใหญ่ โครงสร้างนี้เป็นตัวเน้นสภาพการณ์ของสถานการณ์ต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากโครงสร้างต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นว่ากรที่คำ yě ปรากฏร่วมในโครงสร้างที่แตกต่างกัน คือปรากฏร่วมกับคำสันธาน และเป็นโครงสร้างที่แน่นอนในภาษาจีนกลางนั้น ให้เกิดความหมายใหม่ๆ ได้หลายๆ ความหมาย Mǎ Zhēn ได้แสดงสรุปการวิเคราะห์ว่า แม้คำ yě จะปรากฏกับคำเชื่อมอื่นแล้วทำให้เกิดความหมายตามโครงสร้างนั้นๆ แต่ถึงอย่างไรก็ตามผลลัพธ์ก็คือ คำ yě นั้นยังคงแสดงถึงสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันตามคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě นั่นเอง

3.3 การใช้คำ yě ตามลักษณะทางไวยากรณ์

การใช้คำ yě ตามลักษณะทางไวยากรณ์คือ การศึกษาถึงหน้าที่หรือตำแหน่งคำ yě ที่จะปรากฏในประโยคที่มีโครงสร้างที่ซับซ้อนมากขึ้นเช่น ในประโยคที่มีหน่วยเสริมกริยา (補語 bǔyǔ) ประโยคที่ภาคแสดงประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง (主謂 謂 語 句 zhǔwèi wèiyǔ jù) ประโยคที่มีกริยาบ่งความประสงค์ (能願 動詞 Néngyuàn dòngcí) ประโยคที่มีคำซึ่งทำสองหน้าที่ (兼語 jiānyǔ) และประโยคที่มีโครงสร้างภาคแสดงเรียงต่อกัน ซึ่งตำแหน่งของคำ yě ที่ปรากฏ ก็จะแตกต่างกันไป

3.3.1 การใช้คำ yě ในประโยคที่มีหน่วยเสริมกริยา

หน่วยเสริมกริยา (補語 bǔyǔ) ในภาษาจีนกลางหมายถึง ส่วนที่ผู้พูดใช้นั้นถึงสภาพหรือผลลัพธ์ที่ปรากฏหลังเสร็จสิ้นการกระทำกริยานั้นๆ 盧福波 (Lú Fú bō, 1997:215) ได้กล่าวไว้ว่า หน่วยเสริมกริยาคือคำที่อยู่หลังคำกริยาหรือคำคุณศัพท์เพื่อทำหน้าที่เสริมความหมายของคำกริยาหรือคำคุณศัพท์นั้นๆ หน่วยเสริมกริยานี้สามารถเสริมกริยาเพื่อแสดงผลของการกระทำ แสดงทิศทาง แสดงจำนวน แสดงอาการ และ แสดงความเป็นไปได้หรือไม่ได้เป็นต้น เช่น

我吃飽了。
Wǒ chībǎo le .

ฉันกินอิมแล้ว

“อิม” เป็นหน่วยเสริมกริยาแสดงผลของกริยา “กิน”

玩兒得很開心。

Wán er de hěn kāixīn .

เล่นอย่างสนุกสนานมาก

“สนุกสนาน” เป็นหน่วยเสริมกริยาแสดงอาการคือ อาการที่สนุกสนานมาก

我去了三次。

Wǒ qù le sān cì .

ฉันไปแล้วสามครั้ง

“สามครั้ง” แสดงผลลัพธ์ของจำนวนครั้งที่ไป

ส่วนที่ถูกเสริมเข้ามานั้นจะบ่งสภาพ ของกริยานั้น ๆว่ามีลักษณะอย่างไร ถือว่าเป็นข้อมูลใหม่ที่เพิ่มเข้ามา แล้วทำให้เกิดความชัดเจนในผลของกริยามากขึ้น หน่วยเสริมกริยาจะมีหน้าที่เสริมลักษณะของการกระทำ (กริยา) โดยจะแสดงถึงระดับหรือสภาพของการกระทำ แสดงอาการ แสดงผลลัพธ์ แสดงจำนวน แสดงทิศทาง เป็นต้น คำ yě ในรูปประโยคที่มีหน่วยเสริมกริยานั้น จะปรากฏในส่วนของภาคแสดง โดยจะอยู่หน้าคำกริยาในประโยคนั้นๆ เช่น

孩子們歡喜得不得了，婆婆也歡喜得不得了。

Háizimen huānxǐ de bùdéliǎo , pópó yě huānxǐ de bùdéliǎo .

เด็กๆคือก ดีใจกันเป็นอย่างยิ่ง คุณยายก็คือกดีใจเป็นอย่างยิ่ง

你找不著，我也找不著。

Nǐ zhǎo bù zháo , wǒ yě zhǎo bù zháo .

คุณหาไม่เจอ ฉันก็หาไม่เจอ

他說他也死過一次。

Tā shuō tā yě sǐguo yí cì .

เขาพูดว่า เขาก็เคยตายมาครั้งหนึ่ง

จากประโยคตัวอย่างจะเห็นว่า“不得了 bùdéliǎo เป็นอย่างไร” คือการบ่งบอกสภาพของ “歡喜 huānxǐ คืออกดีใจ” และ “不著 bùzhào ไม่เจอ” คือหน่วยเสริมกริยาของกริยา “找 zhǎo หา” และ “一次” คือ หน่วยเสริมกริยาของ “死 sǐ ตาย” ในประโยคดังกล่าวหน่วยเสริมกริยากับคำกริยามีความสัมพันธ์กันโดยตรง ดังนั้นการใช้คำ yě ในประโยคที่มีหน่วยเสริมกริยานี้ไม่สามารถนำคำ yě ไปแทรกไว้ตรงหน่วยเสริมกริยาได้ เพราะจะทำให้ไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติพื้นฐานของคำ yě ที่กล่าวมา แต่ถ้าหน่วยเสริมกริยาเป็นคำคุณศัพท์พรรณนาถึงภาคประธานหรือสภาพต่างๆของหน่วยกรรม ตำแหน่งคำ yě จะวางไว้หน้าหน่วยเสริมกริยาก็ได้ หรือจะวางไว้หน้าภาคแสดงก็ได้ เช่น

王醫生跟他們談得很自然，是因為他們本來就認識，寧寧跟這些人初次見面，談得也很自然（也談得很自然）。這是我沒想到的。

Wáng yīshēng gēn tāmen tán de hěn zìrán ,shì yīnwèi tāmen běnlái jiù rènshi . Níngníng gēn zhèxiē rén chūcì jiànmiàn .tán de yě hěn zìrán (yě tán de hěn zìrán) , zhè shì wǒ méi xiǎngdào de .

คุณหมอหวังคุยกับพวกเขาอย่างไม่เคอะเขินเลย เพราะว่าพวกเขาเคยรู้จักกันมาก่อน หนึ่งหนึ่งพบกับคนเหล่านั้นเป็นครั้งแรก ก็คุยอย่างไม่เคอะเขิน ฉันคิดไม่ถึงจริงๆ

他已經累得邁不動步了，我也累得邁不動步了。

Tā yǐjīng lèi de mài bù dòng bù le ,wǒ yě lèi de mài bù dòng bù le

เขาเหนื่อยมากแล้วจนขยับเขยื้อนไม่ได้สักก้าว ฉันก็เหนื่อยมากจนขยับเขยื้อนไม่ได้สักก้าว

媽媽傷心得哭了，我也傷心得哭了。

Māma shāngxīn de kū le .wǒ yě shāngxīn de kū le .

คุณแม่เสียใจจนร้องไห้ ฉันก็เสียใจจนร้องไห้

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นว่ากรวางตำแหน่งคำ yě ในประโยคที่มีหน่วยเสริมกริยา ที่เน้นถึงระดับลักษณะอาการว่าเป็นอย่างไรนั้น การใช้คำ yě สามารถวางไว้หน้าคำกริยาหรือวางไว้หน้าหน่วยเสริมกริยา ซึ่งความหมายจะไม่แตกต่างกันมากเท่าใดนัก

3.3.2 การใช้คำ yě ในประโยคที่มีคำกริยาบ่งความประสงค์

คำที่มีกริยาบ่งความประสงค์ (能願動詞 néngyuàn dòngcí) คือคำกริยาพวกหนึ่งซึ่งใช้ แสดงความประสงค์หรือความปรารถนาที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่ง คำกริยาประเภทนี้จะแสดงความหมายหลักในประโยค แม้จะไม่ใช้กริยาหลักของประโยค ดังนั้นเมื่อคำ yě แสดงถึงสิ่งๆ เหมือนกันตามคุณสมบัติพื้นฐาน ตำแหน่งของคำ yě ก็จะสามารถปรากฏได้เฉพาะหน้าคำกริยาบ่งความประสงค์เท่านั้น ไม่สามารถปรากฏอยู่หน้าคำกริยาหลักของประโยคได้ เช่น

你願意去，我也願意去。

Nǐ yuànyì qù ,wǒ yě yuànyì qù .

คุณเต็มใจไป ฉันก็เต็มใจไปเช่นกัน

她丈夫要活得輕鬆些，她也要活得輕鬆些。

Tā zhàngfū yào huó de qīngsōng xiē, tā yě yào huó de qīngsōng xiē.

สามีของหล่อนต้องการใช้ชีวิตที่สุขสบายหน่อย หล่อนก็ต้องการใช้ชีวิตที่สุขสบายหน่อย

他們能聽懂，王力也能聽懂，他們的水平都差不多。

Tāmen néng tīng dǒng ,Wáng Lì yě néng tīng dǒng ,tāmen de shuǐpíng dōu chàbùduō.

พวกเขาสามารถฟังเข้าใจ หวางลี่ก็ฟังเข้าใจเช่นกัน ระดับ(ความสามารถ)ของพวกเขาพอๆกัน

จากตัวอย่างประโยคจะเห็นได้ว่าตัวที่แสดงความหมายหลักในประโยคคือตัวกริยาบ่งความประสงค์ ดังนั้นคำ yě ที่ปรากฏสามารถปรากฏได้เพียงตำแหน่งเดียวคือ หน้ากริยาบ่งความประสงค์เท่านั้น และไม่สามารถวางตำแหน่งคำ yě ไว้หน้ากริยาหลัก เพราะกริยาหลักของประโยคไม่ได้แสดงความหมายหลักในที่นี้

3.3.3 การใช้คำ yě ในประโยคที่ภาคแสดงประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง

ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ 主謂謂語句 zhǔwèi wèiyǔ jù คือประโยคที่มี ภาคแสดง ที่ประกอบด้วย ภาคประธาน และภาคแสดง ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่าภาคแสดงย่อย ภาคแสดงย่อยนี้ สามารถเป็นได้ทั้งคำคุณศัพท์ และคำกริยา ในประโยคเช่นนี้ คำ yě จะปรากฏหน้าภาคแสดงย่อย เสมอ เช่น

昨天天氣好，今天天氣也好。

Zuótiān tiānqì hǎo, jīntiān tiānqì yě hǎo .

เมื่อวานอากาศดี วันนี้ก็อากาศดี

天津騎自行車的人多，北京騎自行車的人也多。

Tiānjīn qí zìxíngchē de rén duō, Běijīng qí zìxíngchē de rén yě duō .

ที่เทียนจินคนที่ขี่รถจักรยานมีจำนวนมาก ที่ปักกิ่งคนที่ขี่รถจักรยานก็มากเหมือนกัน

這位老師傅工作認真負責，那位小師傅工作也認真負責。

Zhè wèi lǎoshīfu gōngzuò rènzhēn fùzé ,nà wèi xiǎoshīfu gōngzuò yě rèn zhēn fùzé .

อาจารย์อาวุโสท่านนี้ทำงานตั้งใจรับผิดชอบงาน อาจารย์หนุ่มท่านนั้นทำงานก็ตั้งใจรับผิดชอบงานเช่นกัน

จากตัวอย่างที่กล่าวมาจะเห็นว่า การวางตำแหน่งคำ yě นั้นต้องวางไว้หน้าภาคแสดงย่อยที่เป็นคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ที่มีคุณสมบัติเป็นคำกริยา ไม่สามารถกล่าวเป็น

昨天天氣好，今天也天氣好。(×)

Zuótiān tiānqì hǎo jīntiān yě tiānqì hǎo .

เมื่อวานอากาศดี วันนี้ ก็ อากาศดี

天津騎自行車的人多，北京也騎自行車的人多。(×)

Tiānjīn qí zìxíngchē de rén duō, Běijīng yě qí zìxíngchē de rén duō .

ที่เทียนจินคนที่ขี่รถจักรยานมีจำนวนมาก ที่ปักกิ่งก็คนที่ขี่รถจักรยานมีมากเหมือนกัน

這位老師傅工作認真負責，那位小師傅也工作認真負責。(x)

Zhè wèi lǎoshīfu gōngzuò rènzhēn fùzé ,nà wèi xiǎoshīfu yě gōngzuò rènzhēn fùzé .

อาจารย์อาวุโสท่านนี้ทำงานตั้งใจรับผิดชอบงาน อาจารย์หนุ่มท่านนั้นก็ทำงานตั้งใจรับผิดชอบงานเช่นกัน

3.3.4 การใช้คำ yě ในประโยคที่มีคำซึ่งทำสองหน้าที่

ประโยคที่มีคำซึ่งทำสองหน้าที่ (兼語 jiānyǔ) หมายถึงประโยคที่มีโครงสร้างแบบ 動賓結構 dòngbīn jiégòu (วลีย่อยที่ผสมจากหน่วยกริยากับหน่วยกรรม) และ 主謂結構 zhǔwèi jiégòu (วลีย่อยที่ประกอบด้วยภาคแสดงกับภาคประธาน) รวมอยู่ในประโยคเดียวกัน โดยที่หน่วยกรรมของหน่วยกริยาแรก สาม เวลาเป็นประธานของหน่วยกริยาหลังในเวลาเดียวกัน เช่น 你請他來 Nǐ qǐng tā lái คุณเชิญเขามา (符珍珠 Fú Zhēnzhū, 1995: 191-194) ในประโยคที่มีคำซึ่งทำสองหน้าที่คำ yě จะอยู่หน้ากริยาคำแรกเช่น

老翁請我吃飯，大張也請我吃飯。

Lǎo Wēng qǐng wǒ chī fàn, Dà Zhāng yě qǐng wǒ chī fàn .

คุณเวิงเชิญฉันทานข้าว คุณจางก็เชิญฉันทานข้าว

允許他去，當然也允許你去。

Yǔnxǔ tā qù ,dāngrán yě yǔnxǔ nǐ qù .

อนุญาตให้เขาไป ก็ต้องอนุญาตให้เธอไปด้วยแน่นอน

ตำแหน่งของคำ yě ที่ปรากฏนี้จะวางได้เฉพาะหน้ากริยาคำแรกเท่านั้น แต่ก็มีปัจจัยบางประการที่ทำให้คำ yě สามารถเปลี่ยนตำแหน่งได้ คือ ถ้าหากกริยาที่ต้องการให้อีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามเป็นกริยาคำที่สอง ตำแหน่งคำ yě ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (戶福波 Lú Fúbō, 1994:219-220) เช่น

我們請小王也來唱一首，好不好哇！

Wǒmen qǐng Xiǎo Wáng yě lái chàng yī shǒu,hǎo bù hǎo wa !

พวกเราเชิญ เสี่ยวหวาง มาร้องด้วย สักเพลงหนึ่ง ดีไหม

老班長叫我也說說，那我就說說吧！

Lǎo bānzhǎng jiào wǒ yě shuōshuo, nà wǒ jiù shuōshuo ba!

หัวหน้าห้องคนเก่าสั่งฉันให้ลองพูดด้วย ถ้าอย่างนั้นฉันจะลองพูดหน่อยแล้วกัน

ในกรณีข้างต้นนี้คำ yě สามารถวางไว้ในตำแหน่งหน้าคำกริยาตัวที่สองได้ เพราะลักษณะการพูดจะเป็นในรูปของคำปริยายหรือและกริยาที่ต้องการให้อีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติก็คือกริยาตัวที่สอง ดังนั้นคำ yě ในบริบทนี้จึงสามารถวางไว้หน้าคำกริยาตัวที่สองได้

3.3.5 การใช้คำ yě ในประโยคที่มีโครงสร้างภาคแสดงเรียงต่อกัน

คำ yě ในประโยคที่มีโครงสร้างภาคแสดงเรียงต่อกัน (連謂句 liánwèi jù) จะปรากฏในตำแหน่งที่แตกต่างกันไป แต่โดยส่วนใหญ่แล้วตำแหน่งคำ yě จะปรากฏหน้าภาคแสดงส่วนแรก เช่น

妹妹也從床上跳下來撲向了爸爸。

Mèimei yě cóng chuángshàng tiào xiàlá pūxiàng le bàba .

น้องสาวก็กระโดดลงจากเตียงแล้วกระโจนใส่อกคุณพ่อ

那時沒事情可做，也沒有書可讀。

Nàshí méi shìqíng kě zuò, yě méiyǒu shū kě dú .

ในตอนนั้นไม่มีงานอะไรน่าทำ และก็ไม่มีหนังสืออะไรน่าอ่านด้วย

อย่างไรก็ตามถ้าในกรณีที่ภาคแสดงส่วนที่สอง เป็นคำคุณศัพท์หรือคำกริยาที่บ่งสภาพทางจิตใจ 心理動詞 xīnlǐ dòngcí แล้วตำแหน่งของคำ yě ก็จะไปปรากฏอยู่หน้าภาคแสดงส่วนที่สอง เพราะในรูปประโยคแบบนี้ ภาคแสดงส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สองมีความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น

他聽了高興，我聽了也高興。

Tā tīng le gāoxìng, wǒ tīng le yě gāoxìng .

เขาฟังแล้วดีใจ ฉันฟังแล้วก็ดีใจเช่นกัน

⁶ คำ yě ในความหมายที่แปลว่า ด้วย จะกล่าวละเอียดในบทที่ 4 หัวข้อ 4.2.1

媽媽看完紙條緊張起來，奶奶看完紙條也緊張起來。

Māma kànwán zhǐtiáo jǐnzhāng qǐlái, nǎinai kànwán zhǐtiáo yě jǐnzhāng qǐlái.

คุณแม่อ่านกระดาษแผ่นนั้นจบก็เครียดขึ้นมาทันที คุณย่าอ่านกระดาษแผ่นนั้นจบก็เครียดขึ้นมาทันทีเช่นกัน